

François Laruelle

O černém vesmíru

Lidské základy barvy

I.

V základech barvy zří vidění Vesmír, v základech Vesmíru zří člověka,
v základech člověka zří vidění.

Země, Svět, Vesmír mají co činit s člověkem: Země trochu, Svět velmi,
Vesmír vášnivě. Vesmír je vnitřní vášeň pro Vzdálené.

Člověk pracuje na Zemi, žije ve Světě, myslí podle Vesmíru.

Země je půdou člověka, Svět je mu sousedem, Vesmír jeho tajemstvím.

Země je úžina, skrze niž prochází světlo Světa, výspa z písku a vody, po níž
vzpřímený člověk kráčí proti Světu.

Svět je všechno, co je příliš rozlehlé a úzké pro Zemi a podruhé příliš úzké
pro Vesmír.

Člověk Světem klouže po hmatu a Svět pluje Vesmírem, aniž by se mohl
dotknout jeho okrajů.

Do Světa omezených myšlenek vnáší Člověk vzrušení Vesmíru.

Vesmír není předmětem myšlení, předmětem větším než Svět, je spíše jeho
jako nebo podle.

Vesmír je neprůhledná a osamělá myšlenka, která již vyskočila
v zavřených očích člověka jako prostor snu bez snu.

Vesmír se neodráží v jiném vesmíru, a přitom je nám Vzdálené přístupné
v každém z jeho bodů.

Svět je nekonečná záměna člověka a Vesmíru. Vesmír považovaný
za předmět člověka.

Zapomnění podstaty Vesmíru je méně zjevné než zapomnění Světa.

Zapomnění člověka jako Jednoho(-z-)Vesmíru a Vesmíru jako Jednoho-
skrze-člověka je nenápadnější než zapomnění bytí-ve-Světě.

II.

Na počátku je spíše Černá—člověk a Vesmír, než filozof a svět.

Kolem filozofa se vše stává Světem a světlem. Kolem člověka se vše stává Vesmírem a neprůhledností.

Aniž by věděl proč, je člověk, jenž si s sebou nese Vesmír, odsouzen ke Světu a k Zemi. A ani Svět či Země mu nemohou sdělit důvod: jen Vesmír mu odpovídá svou černí a mlčením.

Černá není v předmětu nebo ve Světě. Je tím, co vidí člověk v člověku a v čem člověk vidí člověka.

Černá není jen tím, co vidí člověk v člověku. Je jedinou „barvou“ neoddělitelnou od neuchopitelné šíře Vesmíru.

Osamělostí člověka-bez-horizontu, jenž vidí černou v černé.

Vesmír je hluchý a slepý, můžeme jej pouze milovat a svědčit mu. Člověk je bytost, která svědčí Vesmíru.

Budoucnost můžeme rozevřít jen se zavřenýma očima a věřit, že jediné s očima otevřenýma do ní vstoupíme.

Světlo zasahuje Zemi opakovanými údery, donekonečna dělí Svět a marně se dožaduje neviditelného Vesmíru.

Vesmír byl „ve“ Světě a Svět jej neviděl.

Černá před světlem je substancí Vesmíru, jež unikla ze Světa předtím, než Svět přišel na Svět.

Černá je Bezedností, jež fixuje světlo v dálce, kde jej člověk pozoruje. Zde leží bláznivé a katatonické světlo Světa.

Člověk přistupuje ke světu pouze transcendentální temnotou, do níž nikdy nevskočil a již nikdy neopustí.

Fenomenální černá zcela naplňuje podstatu člověka. Skrze ni se nejstarší hvězdy paleo-kosmu spolu s nejuctyhodnějšími kameny archeo-země člověku jeví, jako by byly mimo Svět, a Svět sám se jeví, jako by byl mimo Svět.

III.

Černý vesmír je neprůhledností skutečnosti nebo „barvou“, jež ji činí neviditelnou.

Žádné světlo nikdy nevidělo černý vesmír.

Černá předchází absenci světla, at' je touto absencí stín, v němž vyhasne, at' je jí jeho nebytí či pozitivní protiklad. Černý vesmír není negativní světlo.

Černá je Kořen¹ barvy, jenž nikdy nebyl barvou ani atributem barvy. Je vzrušením, jež zachvátí člověka zasaženého barvou.

Na rozdíl od černé objektivizované v barevném spektru se Černá projevila před jakýmkoliv jevením se. To je vidění-v-Černé.

Černá je zcela uvnitř sama sebe a člověka.

Černá je bez protikladu. Dokonce i světlo, jež se jí snaží transformovat ve svůj protiklad, selhává tváří v tvář neoblomnosti jejího tajemství. Pouze tajemství vidí do tajemství, jako Černá do Černé.

Podstata barev není barevná: je to černý vesmír.

Metafyzická bílá je prosté odbarvení, prizmatická nebo indiferentní jednota barev. Fenomenální černá je indiferentní k barvám, neboť je jejich konečným obsahem ve skutečnosti, tím, jenž brání jejich definitivnímu rozpuštění se ve směsi světla.

Filozofie, a někdy i malířství, zachází s černou a bílou jako s protiklady, s barvami jako s protějšky. Pod záštitou světla je míchají jako vrcholnou směs.

Lidská věda o barvách je založena na černé, již nazýváme „vesmírem“. Myšlením věda spojuje člověka, Vesmír a teorii barev – a obsah Černé, jež je jejich společnou skutečností, ale pouze v poslední instanci.

Lidská věda o barvách činí z černého vesmíru reálný nebo imanentní požadavek jejich vzhledu. Černá je samotné postavení vědy a jejího „vztahu“ k barvám.

1 Slovo „Radical“ zde překládáme jako „Kořen“ proto, abychom vyjádřili radikalitu jakožto zakořeněnost v imanenci, a to v souladu s Laruellovým pojetím lidství a oběti. Viz esej doprovázející překlad v tomto čísle časopisu.

IV.

Věda je myšlení černou a bílou, jež se zabývá světlem Kosmu a barvou Světa: černá svým postojem nebo příslušností ke skutečnosti, bílá svým způsobem reprezentace skutečnosti. Jde o myšlení, v němž bílá již není protikladem černé, ale jejím pozitivně odbarveným odrazem.

Věda je způsob myšlení, v němž černá v poslední instanci určuje bílou.

Černý vesmír barvy transformuje, aniž je míchá. Zjednodušuje je, aby vytvořil bělost vědění v jeho podstatě *ne-obrazové reflexe*.

Naše uchromie: naučit se v myšlení odrazit od Černé jako od toho, co v poslední instanci barvy spíše určuje, než aby je limitovalo.

Filozofická technologie byla mimeticky získána ze Světa, aby ho odrážela a reprodukovala. Taková technologie je nedostačující myšlení Vesmíru.

Stále postulujeme, že je nám skutečnost dána paradigmatem Světa. Pácháme nelidskou amfibolii, jež zaměňuje Svět a Vesmír. Věříme, že skutečnost je horizont a světlo, závěrka a blesk, a ona je zatím spíše postojem neprůhledného ne-vztahu (ke) světlu. Ve chvíli zkoumání univerzální dimenze kosmického zůstáváme vězni kosmo-logické difference. Naši filozofové jsou děti, které se bojí Tmy, bojí se Černé.

Filozofie je myšlení prostřednictvím generalizované „černé skříňky“, úsilí zasadit černou do světla a zatlačit ji zpět na dno jeskyni, ale kosmo-logická generalizace černé ji nezachrání před jejím statusem atributu, naopak. Sama černá je subjektem a může učinit patrným filozofické zapadání konceptů do sebe.

Nemyslete nejprve na technologie: na raketu a na to, jak ji vyslat. Raději se dívejte, jako v hloubi zavřeného oka, do neprůhlednosti vědění, jehož prostřednictvím, když se s ním propojila, raketa zdolává nekonečné dálky. Myslete podle vědění, jež raketu směřuje jako ve snu, těžší a průhlednější než neohrazená noc, kam přesto jako tichý hrom proniká. Myslete nejprve na vědu.

Přestaňte vysílat svá plavidla skrze úzký, kosmo-logický koridor. Nedávejte jim vylézat na krajní stěny Světa. *Nechte* je přeskočit kosmickou ohradu a vstoupit do hyperprostoru Vesmíru. Přestaňte je nutit soutěžit se světlem. Vždyť i vaše rakety mohou provádět více-než-psychickou, zásadní proměnu a přejít ze světlého do černého vesmíru, jenž již není barvou. Přejít z kosmické barvy do subjektivní, poziční černé. Nechejte své rakety stát se subjekty Vesmíru a být přítomny v každém bodě Vzdáleného.

Zjednodušte barvy! Vizte černou, myslete bílou!

Vizte černou namísto víry v „nevědomí“. A myslete bílou namísto víry ve „vědomí“.

Vizte černou! Ne že by všechna vaše slunce spadla – již se vrátila, poněkud bledší. Avšak Černá je tou „barvou“, jež věčně padá z Vesmíru na vaši Zemi.

Přeložil Jan Motal

Text byl přeložen pro 25. ročník festivalu ...příští vlna/next wave... v roce 2018.